

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-03-26

HSN 1502-0285

Handläggare:
Mikaela Lingvall

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2015-04-28, P 13

Svar på skrivelse från Susanne Nordling (MP) och Michael Silvestri (MP) om situationen på akutsjukhusen utifrån ett femårsperspektiv

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden frågar Susanne Nordling (MP) och Michael Silvestri (MP) efter en beskrivning av situationen på Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och Capio S:t Görans sjukhus utifrån ett femårsperspektiv.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-03-26
Skrivelse från Susanne Nordling (MP) och Michael Silvestri (MP)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Nedan diskuteras de frågor som Susanne Nordling (MP) och Michael Silvestri (MP) ställer var för sig. Frågeställningarna gäller Södersjukhuset, Danderyds sjukhus, Capio S:t Görans sjukhus samt Karolinska Universitetssjukhuset och frågorna har ställts till respektive sjukhus. Svaren nedan är de svar som respektive sjukhus angivit, undantaget svaret på frågan avseende väntetid på akuten som är hämtat från den kontinuerliga redovisningen till hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) enligt krav i respektive sjukhus vårdavtal.

Hur många stabslägen har årligen utlysts från år 2010 och framåt?

Stabsläge innebär, enligt Socialstyrelsens definition, ett beredskapsläge då en särskild sjukvårdsledning håller sig underrättad om läget, vidtar nödvändiga åtgärder och följer händelseutvecklingen.

Sammanfattning utlysta stabslägen

Södersjukhuset	en gång
Danderyds sjukhus	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist
Karolinska Universitetssjukhuset	en gång relaterat till vårdplatsbrist
Capio S:t Görans sjukhus	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist

Att sjukhusen utlyser stabsläge med anledning av vårdplatsbrist sker sällan utan det sker oftast på grund av andra anledningar vilket framgår i respektive sjukhus förklaring nedan.

Kommentarer från respektive sjukhus

- ***Södersjukhuset***

Under de senaste fem åren har stabsläge utlysts en gång. Södersjukhuset definierar stabsläge enligt följande: då en särskild sjukvårdsledning och en stabsfunktion inrättas för att följa en händelse. Det kan till exempel röra sig om ett bombhot eller en oklar händelseutveckling, som eventuellt kan kräva sjukhusets resurser. Sjuksköterska A på akutmottagningen som tar emot larvet ska informera chefläkaren och mellanjouren på kirurgen. Chefläkaren fattar beslut om vilka som ska bevaka händelsen. Vissa förberedande åtgärder kan påbörjas.

- ***Danderyds sjukhus***

Stabs- och förstärkningsläge har vid inget tillfälle utlysts på grund av vårdplatsneddragning. Följande händelser har orsakat stabsläge på Danderyds sjukhus:

2010: 1 (störning i SLL:s telefoni)

2011: 8 (installering och tester av reservkraftsverk)

2012: 6 (snöoväder och installering och tester av reservkraftverk)

2013: 0

2014: 1 (trafikolycka)

- ***Karolinska Universitetssjukhuset***

Under de senaste fem åren har Karolinska intagit stabsläge på grund av vårdplatssituationen vid ett tillfälle.

- ***Capio S:t Görans sjukhus***

Stabsläge har under de senaste fem åren inte utlysts på grund av vårdplatsneddragningar. Det har däremot utlysts två till sex gånger per år under de senaste fem åren, exempelvis på grund av driftstörningar, läktarras på Globen, man som drar pistol på akuten och bombhot.

Har förstärkningsläge utlysts vid något tillfälle, eller varit nära?

Förstärkningsläge innebär, enligt Socialstyrelsens definition, ett beredskapsläge där en särskild sjukvårdsledning vidtar åtgärder för förstärkning av vissa viktiga funktioner. Utöver detta anmärker Socialstyrelsen att de åtgärder som vidtas för att stärka viktiga funktioner anpassas efter den inträffade händelsen.

Sammanfattning utlysta förstärkningslägen

Södersjukhuset	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist
Danderyds sjukhus	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist
Karolinska Universitetssjukhuset	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist
Capio S:t Görans sjukhus	ingen gång relaterat till vårdplatsbrist

Att sjukhusen utlyser förstärkningsläge har inte skett med anledning av vårdplatsbrist utan ofta av andra anledningar vilket framgår i respektive sjukhus förklaring nedan.

Kommentarer från respektive sjukhus

- ***Södersjukhuset***

Förstärkningsläge har inte utlysts någon gång under perioden. Södersjukhuset utlyser förstärkningsläge när det beräknas att det sannolikt kommer ett stort antal drabbade personer till sjukhuset och att den personal som är i tjänst inte räcker till för att ge ett bra omhändertagande. Förstärkningsläge innebär att en särskild sjukvårdsledning och en stabsfunktion inrättas och att punktförstärkning görs av vissa funktioner.

- ***Danderyds sjukhus***

Förstärkningsläge har utlysts två gånger på Danderyds sjukhus på grund av trafikolyckor. Danderyds sjukhus har med andra ord inte haft stabs- eller förstärkningsläge på grund av problem relaterade till vårdplatsbrist. Sjukhusets kriterier för förstärkningsläge är att en stab upprättas för att styra de extraordinära insatser som kan behövas och det har inte skett. Däremot har sjukhuset många gånger haft en extremt ansträngt platsläge som krävt extra insatser från chefläkare, jourläkare, ledningssjuksköterska på akutmottagning, koordinatörer och förstas all personal på akutmottagning och vårdavdelningar. Dessa situationer har blivit allt vanligare från och med sommaren 2014 och har förekommit nu i genomsnitt flera dagar i veckan sedan årsskiftet. Chefläkarna på sjukhuset har varit betydligt mer operativa i att handlägga den svåra vårdplatssituationen. Danderyds sjukhus framför att det är tack vare chefläkarnas engagemang som sjukhuset inte behövt gå upp i stabsläge eftersom deras funktion har varit att hantera detta läge.

- ***Karolinska Universitetssjukhuset***

Har aldrig utlyst förstärkningsläge på grund av vårdplatssituationen eller varit nära att göra detta.

- ***Capio S:t Görans sjukhus***

Stabs- och förstärkningsläge har vid inget tillfälle utlysts på grund av vårdplatsneddragning. Följande händelser har orsakat förstärkningsläge:
2010: Färjeolycka (fyra-fem patienter till CStG) och Ekerö bussolycka (fem patienter till CStG)
2011: Stor olycka Frösundaleden (två patienter till CStG)
2013: Driftstörning som leder till ambulansstopp (internt fel i strömförsörjningen till CStG:s serverrum)

Hur har månatlig beläggingsgrad fluktuerat under dessa år?

Beläggingsgrad mäts i förhållande till disponibla vårdplatser. Begreppen används i enlighet med Socialstyrelsens senaste definitioner. En fastställd vårdplats i sluten vård är en vårdplats beslutad av huvudman, det vill säga landstinget. En disponibel vårdplats är en vårdplats i sluten vård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö. Disponibel vårdplats är inte det samma som fastställd vårdplats.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) började mäta och beskriva vårdplatsförändringar utifrån överbeläggningar under 2012 och 2013.

Kommentarer från respektive sjukhus

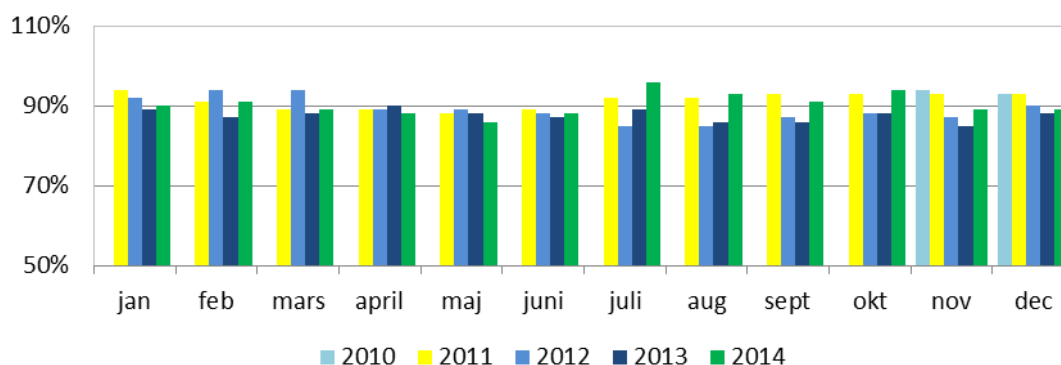
- **Södersjukhuset**

Beläggingsgraden mellan år 2010 och 2013 har varit mellan 89 till 92 procent. 2014 var beläggingsgraden i snitt på 96 procent. Detta enligt Södersjukhusets interna uppföljning.

- **Danderyds sjukhus**

Danderyds sjukhus redovisar beläggningen i genomsnitt per månad. Underlag saknas för perioden januari till och med oktober 2010.

Beläggingsgrad (%) Danderyds sjukhus

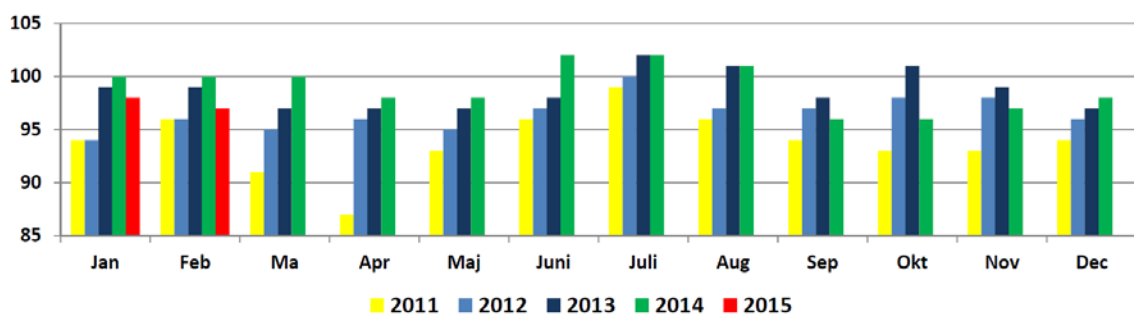
Källa: Danderyds sjukhus interna uppföljning

- **Karolinska Universitetssjukhuset**

Beläggingsgraden har generellt under de senaste åren legat mellan 95-100 procent men har under vissa sommarmånader överstigit 100 procent. Detta innebär överbeläggningar som dock enligt Karolinska alltid sker på en fysiskt godkänd vårdplats.

Redovisningen nedan avser beläggingsgrad i genomsnitt per månad för vuxna patienter i uppmätt klockan 08.00 varje dag, angivet i procent.

Beläggingsgrad (%) Karolinska Universitetssjukhuset

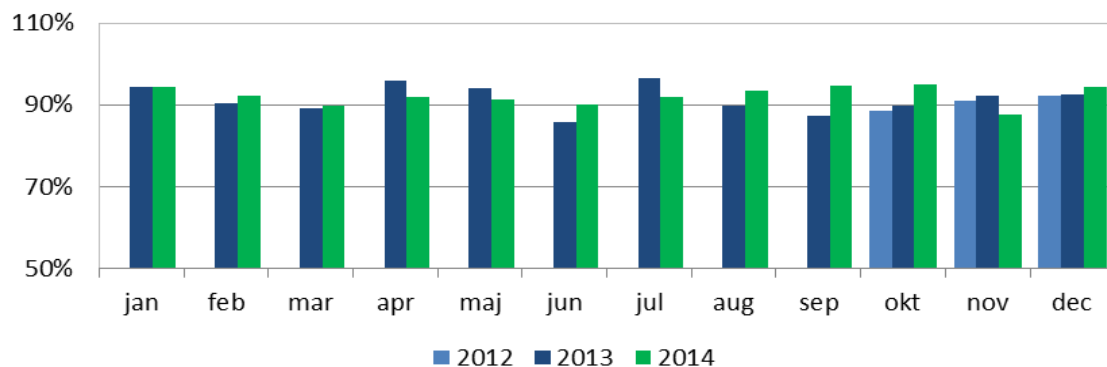

Källa: Karolinska Universitetssjukhusets interna uppföljning

- **Capio S:t Görans sjukhus**

Beläggingsgraden för Capio S:t Görans sjukhus redovisas nedan från och med 2012 i förhållande till disponibla vårdplatser, uppmätt klockan 06:00 dagligen.

Beläggingsgrad (%) Capio S:t Görans sjukhus

Källa: Capio S:t Görans sjukhus interna uppföljning

Hur stort antal respektive andel stängda vårdplatser har det varit per kvartal?

Stängda vårdplatser diskuteras främst som disponibla vårdplatser i förhållande till fastställda vårdplatser.

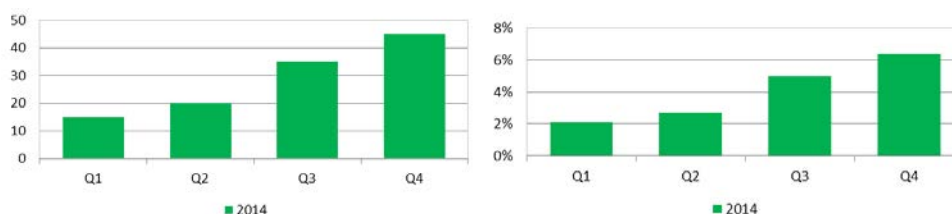
Nedan följer en redovisning av antal och andel stängda vårdplatser för respektive sjukhus. Noteras bör att detta inte visar de fall då patienter blir utlokaliserade, en konsekvens av brist på vårdplatser. En utlokaliserad patient innebär en patient som vårdas på en annan avdelning än vad som är medicinskt önskvärt.

Kommentarer från respektive sjukhus

- ***Södersjukhuset***

Södersjukhuset har 698 fastställda vårdplatser. Sjukhuset redovisar stängda vårdplatser, som ej beror på säsongsbunden variation (semester och dylikt) först från 2014. Antalet och andelen som redovisas är jämfört med vårdplatser året innan.

Antal respektive andel stängda vårdplatser jämfört med året innan, Södersjukhuset

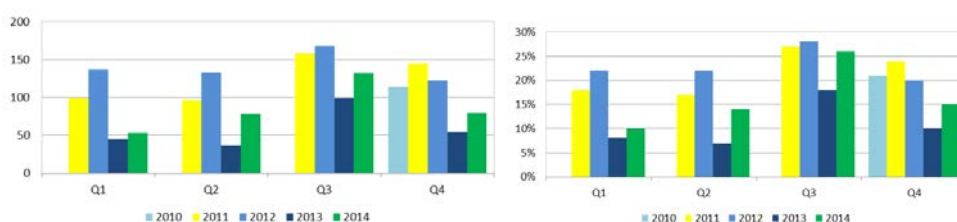

Källa: Södersjukhusets interna uppföljning

- **Danderyds sjukhus**

Redovisningen nedan har Danderyds sjukhus tagit fram över stängda vårdplatser, den tre första kvartalen 2010 saknas i redovisningen. Uppgifter avseende disponibla vårdplatser och fastställda vårdplatser redovisas separat.

Antal respektive andel stängda vårdplatser, Danderyds sjukhus

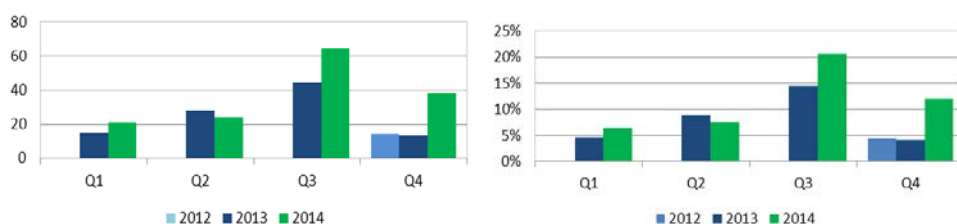

Källa: Danderyds sjukhus interna uppföljning

- **Capio S:t Görans sjukhus**

Redovisningen av Capio S:t Görans sjukhus statistik finns tillgänglig från sista kvartalet 2012 på grund av att data för disponibla vårdplatser inte fanns tillgängligt innan dess. Enligt Capio S:t Görans beskrivning beror skillnaderna främst på säsongsvariationer under sommaren och julen på grund av begränsad elektiv verksamhet under dessa perioder samt planerade neddragningar fredag till måndag. Därutöver tillkommer temporära neddragningar på grund av minskat patientinflöde som del i en flexibel vårdplatshantering, samt en liten del på grund av bemanningsutmaningar samt calici-infektioner.

Antal respektive andel stängda vårdplatser, Capio S:t Görans sjukhus

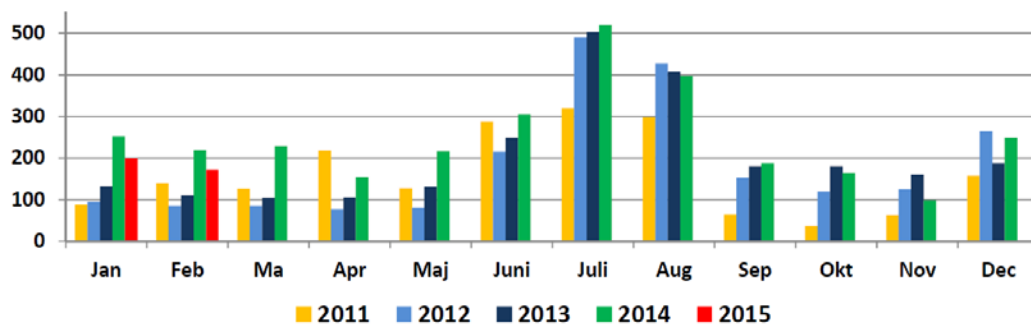

Källa: Capio S:t Görans sjukhus interna uppföljning

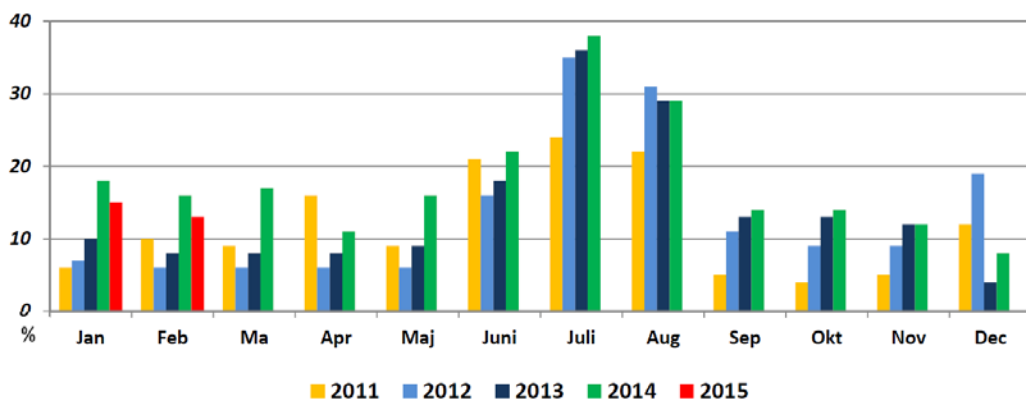
- **Karolinska Universitetssjukhuset**

Karolinska väljer att redovisa såväl stängda som disponibla vårdplatser per månad, i stället för kvartal, vilket vi bedömer ger en bättre beskrivning av årstidsrelaterade förändringar. Antalet stängda vårdplatser är framför allt relaterat till tillgången på legitimerade sjuksköterskor.

Antal stängda vårdplatser

Andel stängda vårdplatser

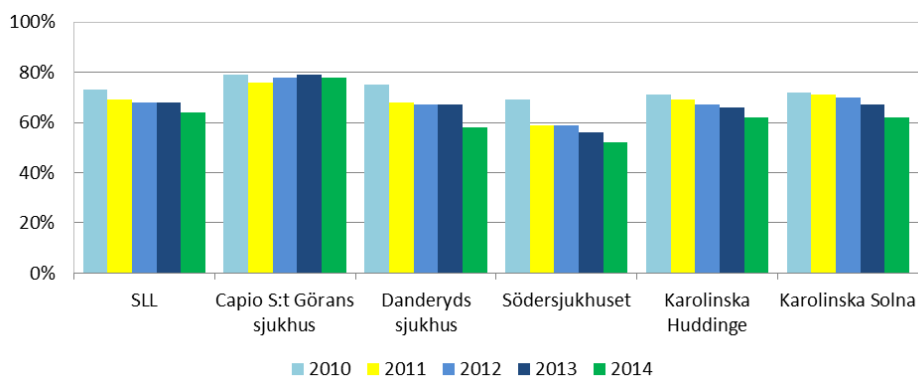
Källa: Karolinska Universitetssjukhusets interna uppföljning

Hur ser statistiken ut för väntetid på akuten under dessa år?

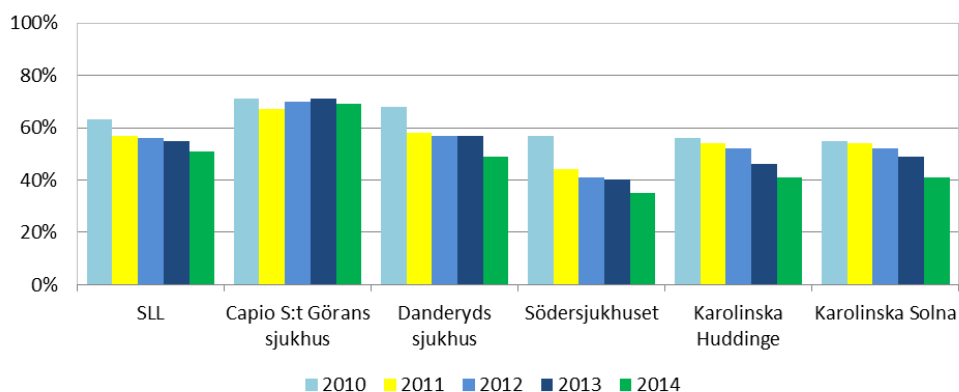
Alla sjukhus rapporterar in vistelsetider på akuten till HSF enligt krav i sjukhusens vårdavtal samt till SKL. Under år 2015 har SKL börjat följa detta mått månadsvis. Rapporteringen till HSF ligger till grund för en del av den kvalitetsrelaterade ersättningen i vårdavtalen. Väntetiderna nedan är tagna från denna rapportering där uppgifterna hämtas ur respektive sjukhus journalsystem.

Den ökade vistelsetiden på akuten kan ha flera förklaringar så som vårdplatsbrist, ökat antal besökare till akuten samt att fler undersökningar görs på akuten.

Andelen (%) patienter som har en vistelsetid högst fyra timmar, vuxenakut

Andelen (%) patienter 80 år och äldre med vistelsetid högst fyra timmar

Henrik Almkvist
Tillförordnad hälso- och sjukvårdsdirektör

Leif Karnström
Avdelningschef

Skrivelse av Susanne Nordling (MP) och Michel Silvestri (MP) om situationen på akutsjukhusen utifrån ett femårsperspektiv

Det senaste året har vi alla kunnat ta del av en omfattande nyhetsbevakning som handlat om bemanning, vårdplatser och patientsäkerhet på våra akutsjukhus, framförallt Karolinska universitetssjukhuset. Det kan vara svårt, även för oss sjukvårdspolitiker, att få en klar bild över vad som är fakta respektive fiktion i detta nyhetsflöde. Samtidigt menar vi att det utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv är viktigt att följa centrala vårdstatistiska trender eller tendenser. Därför ställs här ett antal frågor.

När det gäller Karolinska universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och St Görans sjukhus så undrar vi utifrån ett 5-årigt perspektiv, redovisat per sjukhus:

- Hur många stabslägen har årligen utlysts från år 2010 och framåt?
- Har förstärkningsläge utlysts vid något tillfälle, eller varit nära?
- Hur har månatlig belägningsgrad fluktuerat under dessa år?
- Hur stort antal respektive andel stängda vårdplatser har det varit per kvartal?
- Hur ser statistiken ut för väntetid på akuten under dessa år?